

**ΕΓΓΡΑΦΟ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ
ΤΟΝ ΟΡΙΣΜΟ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ, ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ
ΤΗΝ ΑΡΣΗ ΤΩΝ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ
ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ (ΕΚΚΙΝΗΣΗ) ΚΛΗΣΕΩΝ
ΣΤΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΚΤΥΑ ΚΙΝΗΤΗΣ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑΣ (15-2003)
ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 7 ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2002/21/ΕΚ**

Αριθμός Εγγράφου:	ΕΑ 15(2003)/2019
Ημερομηνία:	21 Ιουνίου 2019

Πίνακας Περιεχομένων

ΜΕΡΟΣ 1 - ΣΥΝΟΨΗ.....	3
ΜΕΡΟΣ 2 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	7
2.1. Νομοθετικό Πλαίσιο.....	7
2.3. Το Υφιστάμενο Ρυθμιστικό Πλαίσιο	11
2.4. Συνεργασία με την Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού (ΕΠΑ)	11
2.5. Δομή Εγγράφου	12
ΜΕΡΟΣ 3 ΟΡΙΣΜΟΣ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ.....	13
3.1. Εισαγωγή.....	13
3.2. Η Σχετική Αγορά Προϊόντων και Υπηρεσιών.....	14
3.2.1 Εισαγωγή.....	14
3.2.2 Γεωγραφική Αγορά	16
3.3 Τεστ Τριών Κριτηρίων.....	17
3.3.1 Παρουσία υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου στην εν λόγω αγορά 17	
3.3.2 Διάρθρωση αγοράς που δεν τείνει προς την κατεύθυνση αποτελεσματικού ανταγωνισμού μέσα στον σχετικό χρονικό ορίζοντα.	19
3.3.3 Ανεπάρκεια της εφαρμογής μόνο της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού για την αντιμετώπιση των αδυναμιών της αγοράς.	25
3.4 Συμπέρασμα αναφορικά με τα τρία κριτήρια	25
ΜΕΡΟΣ 4 Απόσυρση ρυθμιστικών υποχρεώσεων	26
4.1 Εισαγωγή	26
4.2 Σημερινό Ρυθμιστικό Πλαίσιο	26
4.3 Αξιολόγηση Επιπτώσεων Απόσυρσης Ρυθμιστικών Υποχρεώσεων	26

ΜΕΡΟΣ 1 - ΣΥΝΟΨΗ

Σύμφωνα με το εν ισχύ ρυθμιστικό πλαίσιο των Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών¹, ο Επίτροπος Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΡΗΕΤ), καλείται να ορίσει σχετικές αγορές στον τομέα των Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες, καθώς και τη γεωγραφική διάσταση κάθε αγοράς μέσα στην επικράτεια, σύμφωνα με τη διαδικασία για τον ορισμό αγοράς η οποία περιγράφεται στην Οδηγία Πλαίσιο² λαμβάνοντας υπόψη τις Συστάσεις για τις σχετικές αγορές³. Επίσης, ο ΕΡΗΕΤ έλαβε υπόψη του τη Σύσταση της Επιτροπής της 15^{ης} Οκτωβρίου του 2008, για τις κοινοποιήσεις, τις προθεσμίες και τις διαβουλεύσεις που προβλέπονται στο άρθρο 7 της Οδηγίας 2002/21/ΕΚ σχετικά με το κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών.

Σύμφωνα με το άρθρο 48(1) του Νόμου 112(Ι)/2004, μετά την ολοκλήρωση του ορισμού των σχετικών αγορών σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στα άρθρα 46 και 47 του Νόμου, ο ΕΡΗΕΤ διεξάγει ανάλυση του καθεστώτος ανταγωνισμού, οφείλει να εξετάσει το καθεστώς του ανταγωνισμού που υφίσταται σε κάθε αγορά και να αξιολογήσει το ενδεχόμενο

¹ Οδηγία Πλαίσιο, 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7^{ης} Μαρτίου 2002 σχετικά με το κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (Οδηγία Πλαίσιο, ΕΕ 108/33, 24.4.2002 σελ. 33) (εφεξής Οδηγία Πλαίσιο), «Οδηγία 2002/19/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες, καθώς και με τη διασύνδεσή τους» (Οδηγία για την πρόσβαση, ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σελ. 7), (εφεξής Οδηγία για την Πρόσβαση), και Οδηγία 2002/20/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002 για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (Οδηγία για την αδειοδότηση, ΕΕ L108 της 24.4.2002, σελ.21) (εφεξής Οδηγία για την αδειοδότηση), όπως αυτές τροποποιήθηκαν με την Οδηγία 2009/140/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25^{ης} Νοεμβρίου 2009 για την τροποποίηση των Οδηγιών 2002/21/ΕΚ σχετικά με το κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, 2002/19/ΕΚ σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες καθώς και με τη διασύνδεσή, και 2002/20/ΕΚ για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών. (ΕΕ L 337/37 18.12.2009)

«Οδηγία 2002/22/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002 για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (Οδηγία καθολικής υπηρεσίας, ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σελ.51), (εφεξής Οδηγία Καθολικής Υπηρεσίας) και «Οδηγία 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12^{ης} Ιουλίου 2002 σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (Οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, ΕΕ L 201, 31/07/2002, σελ. 37), όπως τροποποιήθηκαν με την Οδηγία 2009/136/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25^{ης} Νοεμβρίου 2009.

² «Οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σελ.33), (Οδηγία Πλαίσιο όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 2009/140/ΕΚ). Μεταφέρθηκε στην Κυπριακή Νομοθεσία με το Ν.112(Ι)/2004, ως ισχύει τροποποιηθείσα

³ Σύσταση της Επιτροπής της 11^{ης} Φεβρουαρίου 2003 για τις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα ηλεκτρονικών επικοινωνιών που επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (Ε.Ε. L 114/45, 8/5/2003).

Σύσταση της Επιτροπής της 17^{ης} Δεκεμβρίου του 2007 αναφορικά με σχετικές Αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση σύμφωνα με την Οδηγία του 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό Ε(2007) 5406] (2007/879/ΕΚ), Σύσταση της Επιτροπής της 9ης Οκτωβρίου 2014 σχετικά με σχετικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση, σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (ΕΕ L295 της 11.10.2014 σ.79).

καθορισμού οργανισμού/ών με Σημαντική Ισχύ στην Αγορά, λαμβάνοντας υπόψη τις Κατευθυντήριες Γραμμές της Επιτροπής για την Ανάλυση και τη Σημαντική Ισχύ στην Αγορά⁴ («Κατευθυντήριες Γραμμές»).

Στη Σύσταση του 2014⁵ δεν περιλαμβάνεται η αγορά πρόσβασης και προέλευσης (εκκίνηση) κλήσεων στο δημόσιο κινητό δίκτυο, η οποία περιλαμβανόταν στη Σύσταση του 2003 και επί του παρόντος υπόκειται σε ρύθμιση στην Κυπριακή αγορά ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Σύμφωνα με την παράγραφο 22 της Σύστασης του 2014 «οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει επίσης να υποβάλλουν στην τρικριτηριακή δοκιμασία της αγοράς που απαριθμούνται στα παραρτήματα της σύστασης 2003/311/ΕΚ της Επιτροπής⁶ και της σύστασης 2007/879/ΕΚ, και δεν περιλαμβάνονται πλέον στον παράρτημα της παρούσας σύστασης, εφόσον αυτές υπόκεινται επί του παρόντος σε ρύθμιση, δεδομένων των εθνικών συνθηκών, ώστε να εκτιμούν αν, με βάση τις εθνικές συνθήκες, οι εν λόγω αγορές εξακολουθούν να επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση». Τα τρία αυτά κριτήρια είναι τα εξής:

-Παρουσία υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου στην υπό αναφορά αγορά,

-Διάρθρωση αγοράς που δεν τείνει προς την κατεύθυνση αποτελεσματικού ανταγωνισμού μέσα στο σχετικό χρονικό ορίζοντα,

-Ανεπάρκεια της εφαρμογής των κανόνων του ανταγωνισμού για την αντιμετώπιση των αστοχιών της υπό αναφορά αγοράς.

Σε περίπτωση που τα τρία κριτήρια δεν πληρούνται σωρευτικά τότε ο ΕΡΗΕΤ θα προχωρήσει στην εξέταση του καθεστώτος του ανταγωνισμού στην ορισθείσα σχετική αγορά. Με το πέρας της εξέτασης του καθεστώτος του ανταγωνισμού στην σχετική αγορά ο ΕΡΗΕΤ, θα καταλήξει ανάλογα, στον καθορισμό οργανισμού/ών με Σημαντική Ισχύ στην Αγορά (ΣΙΑ) και στα πλαίσια άσκησης των καθηκόντων του θα επιβάλλει ρυθμιστικά μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 16 της Οδηγίας Πλαίσιο με στόχο την:

⁴ Κατευθυντήριες γραμμές για την ανάλυση της αγοράς και την εκτίμηση της σημαντικής ισχύος στην αγορά βάσει του ενωσιακού κανονιστικού πλαισίου για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (2018/C 159/01, ΕΕ C 159/1 της 07.05.2018)

⁵ Σύσταση της Επιτροπής της 9ης Οκτωβρίου 2014 σχετικά με σχετικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση, σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (ΕΕ L295 της 11.10.2014 σ.79).

⁶ Σύσταση 2003/311/ΕΚ της Επιτροπής, της 11ης Φεβρουαρίου 2003, για τις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών που επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών ([ΕΕ L 114 της 8.5.2003, σ. 45](#)).

- προώθηση του ανταγωνισμού
- ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς, και
- προώθηση των συμφερόντων των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Στο πλαίσιο της παρούσας εξέτασης ο ΕΡΗΕΤ κατέληξε στα ακόλουθα συμπεράσματα:

A. Αναφορικά με τον ορισμό της σχετικής αγοράς

Ο ΕΡΗΕΤ καθόρισε ως σχετική αγορά την αγορά πρόσβασης και προέλευσης (εκκίνηση) κλήσεων στο δημόσιο κινητό δίκτυο.

B. Γεωγραφική Αγορά:

Η γεωγραφική αγορά πρόσβασης και προέλευσης (εκκίνηση) κλήσεων στο δημόσιο κινητό δίκτυο αντιστοιχεί σε όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Γ. Αναφορικά με τη δοκιμασία τριών κριτηρίων

Σε ό, τι αφορά στις υπηρεσίες πρόσβασης και προέλευσης (εκκίνηση) κλήσεων στο δημόσιο κινητό δίκτυο, ο ΕΡΗΕΤ συμπεραίνει ότι η σχετική αγορά δεν επιδέχεται εκ των προτέρων (ex-ante) ρύθμιση αφού δεν ικανοποιεί σωρευτικά και τα τρία κριτήρια ήτοι:

- παρουσία υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου στην εν λόγω αγορά
- διάρθρωση της αγοράς που δεν τείνει προς την κατεύθυνση αποτελεσματικού ανταγωνισμού μέσα στον σχετικό χρονικό ορίζοντα
- ανεπάρκειας της εφαρμογής των κανόνων του ανταγωνισμού για την αντιμετώπιση των αστοχιών στην εν λόγω αγορά.

Δ. Σε σχέση με την αξιολόγηση του καθεστώτος του ανταγωνισμού στη σχετική αγορά

Δεδομένου ότι η σχετική αγορά πρόσβασης και προέλευσης (εκκίνηση) κλήσεων στο δημόσιο κινητό δίκτυο δεν επιδέχεται εκ των προτέρων (ex ante) ρύθμιση, αφού δεν ικανοποιεί σωρευτικά τα τρία κριτήρια, το καθεστώς του ανταγωνισμού στη σχετική αγορά δεν αξιολογείται.

Ε. Σε σχέση με την προτεινόμενη απόσυρση των ρυθμιστικών υποχρεώσεων

Δεδομένου του αποτελέσματος της αξιολόγησης των τριών κριτηρίων ο ΕΡΗΕΤ προτίθεται να αποσύρει τις ex ante ρυθμιστικές υποχρεώσεις που επιβλήθηκαν με την Απόφαση 594/2015.

Σύμφωνα με το Άρθρο 16(3) της Οδηγίας Πλαίσιο, οι ΕΡΑ που αποσύρουν ρυθμιστικές υποχρεώσεις που επιβλήθηκαν σαν αποτέλεσμα ανάλυσης αγοράς οφείλουν να δώσουν ικανοποιητικό χρόνο ειδοποίησης σε όλα τα επηρεαζόμενα μέρη.

Ο ΕΡΗΕΤ είναι της άποψης ότι η χρονική περίοδος εφαρμογής της απόσυρσης των ρυθμιστικών υποχρεώσεων θα πρέπει να είναι έξι(6) μήνες μετά την έκδοση της σχετικής απόφασης.

ΜΕΡΟΣ 2

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

2.1. Νομοθετικό Πλαίσιο

Σύμφωνα με το εν ισχύ Ρυθμιστικό Πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁷, το οποίο προσβλέπει στη δημιουργία ενός κοινού εναρμονιστικού πλαισίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στοχεύει στη μείωση των εμποδίων εισόδου στην αγορά και την ενθάρρυνση των προοπτικών για αποτελεσματικό ανταγωνισμό προς όφελος των καταναλωτών, οι προς ρύθμιση αγορές ορίζονται σύμφωνα με τις αρχές της Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας περί ανταγωνισμού και παρατίθενται στη σχετική Σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής⁸. Εφόσον αυτό δικαιολογείται από τις εθνικές συνθήκες, δυνατόν να αναγνωριστούν από τις Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές (ΕΡΑ) και άλλες αγορές, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στα άρθρα 6 και 7 της Οδηγίας Πλαίσιο 2002/21/ΕΚ αλλά καθώς και σε όσα αναφέρονται στα άρθρα 2 και 3 της Σύστασης της 9^{ης} Οκτωβρίου 2014⁹.

⁷ Βάση για το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελούν οι ακόλουθες οδηγίες:

Οδηγία Πλαίσιο, 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7^{ης} Μαρτίου 2002 σχετικά με το κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (Οδηγία Πλαίσιο, ΕΕ 108/33, 24.4.2002 σελ. 33) (εφεξής Οδηγία Πλαίσιο), «Οδηγία 2002/19/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες, καθώς και με τη διασύνδεσή τους» (Οδηγία για την πρόσβαση, ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σελ. 7), (εφεξής Οδηγία για την Πρόσβαση), και Οδηγία 2002/20/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002 για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (Οδηγία για την αδειοδότηση, ΕΕ L108 της 24.4.2002, σελ.21) (εφεξής Οδηγία για την αδειοδότηση), όπως αυτές τροποποιήθηκαν με την Οδηγία 2009/140/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25^{ης} Νοεμβρίου 2009 για την τροποποίηση των Οδηγιών 2002/21/ΕΚ σχετικά με το κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, 2002/19/ΕΚ σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες καθώς και με τη διασύνδεσή , και 2002/20/ΕΚ για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών. (ΕΕ L 337/37 18.12.2009)

«Οδηγία 2002/22/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002 για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (Οδηγία καθολικής υπηρεσίας, ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σελ.51), (εφεξής Οδηγία Καθολικής Υπηρεσίας) και «Οδηγία 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12^{ης} Ιουλίου 2002 σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (Οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, ΕΕ L 201, 31/07/2002, σελ. 37), όπως τροποποιήθηκαν με την Οδηγία 2009/136/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25^{ης} Νοεμβρίου 2009.

Οι πιο πάνω οδηγίες μεταφέρθηκαν στην Κυπριακή Νομοθεσία με τον Ν.112(Ι)/2004 την 30^η Απριλίου 2004, όπως ισχύει μετά τις σχετικές από καιρού εις καιρό τροποποιήσεις.

Επίσης τον Κανονισμό 2006/2004 στην συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για την επιβολή του καταναλωτικού δικαίου.

Επίσης τον Κανονισμό 1211/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25^{ης} Νοεμβρίου 2009 βάσει του οποίου εγκαθιδρύεται το BEREC και της Υπηρεσίας.

⁸ Σύσταση της Επιτροπής της 9^{ης} Οκτωβρίου 2014 σχετικά με τις σχετικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση, σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (2014/710/ΕΕ).

⁹ Συγκεκριμένα στο άρθρο 2 αυτής αναφέρεται ότι «όταν οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές προσδιορίζουν άλλες αγορές πέραν εκείνων που παρατίθενται στο παράρτημα, θα πρέπει να αποδεικνύουν , και η Επιτροπή θα επαληθεύει ότι πληρούνται σωρευτικά τα ακόλουθα κριτήρια:

α. υπάρχουν υψηλοί και μη παροδικοί φραγμοί εισόδου- διαρθρωτικοί, νομοθετικοί ή κανονιστικοί

Ο ΕΡΗΕΤ καλείται στα πλαίσια των σχετικών προνοιών της νομοθεσίας να ορίσει σχετικές αγορές στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες, καθώς και τη γεωγραφική διάσταση κάθε αγοράς μέσα στην επικράτεια, σύμφωνα με τη διαδικασία για τον ορισμό αγοράς η οποία περιγράφεται στην Οδηγία Πλαίσιο και λαμβάνοντας υπόψη την «Σύσταση της 9^{ης} Οκτωβρίου 2014.». Στη συνέχεια ο ΕΡΗΕΤ οφείλει να αναλύσει το καθεστώς του ανταγωνισμού που υφίσταται σε κάθε σχετική αγορά και να αξιολογήσει το ενδεχόμενο καθορισμού οργανισμού/ών με Σημαντική Ισχύ στη σχετική Αγορά (ΣΙΑ), λαμβάνοντας υπόψη τις Κατευθυντήριες Γραμμές¹⁰.

Σε κάθε μια από τις ορισθείσες αγορές η ΕΡΑ είναι δυνατό να επέμβει ex-ante στα πλαίσια άσκησης των καθηκόντων της μόνο εφόσον η υπό εξέταση αγορά αξιολογείται ως μη επαρκώς ανταγωνιστική, και ο/οι οργανισμός/οί καθορίζονται με ΣΙΑ¹¹. Ο νομοθετικός ορισμός της ΣΙΑ αντιστοιχεί ουσιαστικά στην έννοια της «δεσπόζουσας θέσης» που έχει ορισθεί στη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου ως «η θέση οικονομικής ισχύος η οποία επιτρέπει σε ένα οργανισμό να συμπεριφέρεται σε σημαντικό βαθμό ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές του, τους πελάτες τους και τελικά τους καταναλωτές». Τα ρυθμιστικά μέτρα που μπορεί να επιβληθούν από την ΕΡΑ σε σχετική αγορά όπου διαπιστώνεται ύπαρξη οργανισμού/ών με ΣΙΑ πρέπει να είναι κατάλληλα και αναλογικά και να αποσκοπούν στην επίτευξη στόχων πολιτικής, όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 8 της Οδηγίας Πλαίσιο, που περιλαμβάνουν κυρίως την:

- προώθηση του ανταγωνισμού στην προσφορά υπηρεσιών/δικτύων/σχετικών διευκολύνσεων ηλεκτρονικών επικοινωνιών,
- ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς και την
- προώθηση των συμφερόντων των καταναλωτών.

Σε περίπτωση που η ΕΡΑ αξιολογεί μια σχετική αγορά ως αρκούντως ανταγωνιστική τότε σύμφωνα με το άρθρο 16(3) της Οδηγίας Πλαίσιο η ΕΡΑ υποχρεούται:

β. η διάρθρωση της αγοράς δεν τείνει προς πραγματικό ανταγωνισμό εντός του σχετικού χρονικού ορίζοντα αν ληφθεί υπόψη η κατάσταση του βασιζόμενου στην υποδομή ανταγωνισμού και των λοιπών ειδών ανταγωνισμού που αποτελούν το αίτιο των φραγμών εισόδου

γ. το δικαίωμα του ανταγωνισμού και μόνο δεν αρκεί για την κατάλληλη αντιμετώπιση της ή των αδυναμιών που έχουν εντοπιστεί στην αγορά.

Επίσης σύμφωνα με το άρθρο 3 της εν λόγω Σύστασης « όταν οι ρυθμιστικές αρχές θεωρούν ότι κάποια από τις αγορές που παρατίθενται στο παράρτημα δεν επιδέχεται εκ των προτέρων ρύθμιση στις συγκεκριμένες εθνικές συνθήκες, θα πρέπει να αποδεικνύουν και η Επιτροπή θα επαληθεύει ότι πληρούνται τουλάχιστον ένα από τα τρία κριτήρια του σημείου 2.

¹⁰ Κατευθυντήριες γραμμές για την ανάλυση της αγοράς και την εκτίμηση της σημαντικής ισχύος στην αγορά βάσει του ενωσιακού κανονιστικού πλαισίου για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (2018/C 159/01, ΕΕ C 159/1 της 07.05.2018)

¹¹ Βλ. το άρθρο 14 της Οδηγίας Πλαίσιο ως προς τον νομοθετικό ορισμό της ΣΙΑ.

- (α) να μην επιβάλει ρυθμιστικές υποχρεώσεις σε οποιοδήποτε οργανισμό,
- (β) να αποσύρει από επηρεαζόμενο/ους οργανισμό/ούς ρυθμιστικές υποχρεώσεις οι οποίες επιβλήθηκαν στο παρελθόν.

Σε σχέση με την υπό εξέταση αγορά δηλαδή τη σχετική αγορά πρόσβασης και προέλευσης (εκκίνηση) κλήσεων στο δημόσιο κινητό δίκτυο αυτή συμπεριλαμβάνεται στη Σύσταση¹² του 2003 αλλά δεν συμπεριλαμβάνεται ούτε στη Σύσταση του 2007 ούτε και σε αυτήν του 2014. Σύμφωνα με το προοίμιο 22 της Σύστασης 2014 οι ΕΡΑ θα πρέπει να υποβάλλουν στην τρι-κριτηριακή δοκιμασία τις αγορές που απαριθμούνται είτε στο παράρτημα της Σύστασης 2003/311/ΕΚ της Επιτροπής είτε στο παράρτημα της Σύστασης 2007/879/ΕΚ και δεν περιλαμβάνονται πλέον στο Παράρτημα της Σύστασης της 9^{ης} Οκτωβρίου 2014, εφόσον αυτές υπόκεινται επί του παρόντος σε ρύθμιση δεδομένων των εθνικών συνθηκών, ώστε να εκτιμήσουν, αν με βάση τις εθνικές συνθήκες, οι εν λόγω αγορές εξακολουθούν να επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, ο ΕΡΗΕΤ θα εξετάσει κατά πόσο συντρέχουν σωρευτικά τα τρία κριτήρια για την αγορά πρόσβασης και προέλευσης (εκκίνηση) κλήσεων στο δημόσιο κινητό δίκτυο η οποία περιλαμβανόταν στη Σύσταση του 2003 και η οποία δεν περιλαμβάνεται στις επόμενες Συστάσεις ώστε να αιτιολογείται η εκ των προτέρων ρύθμισή της. Επιπλέον, στην περίπτωση όπου αιτιολογείται εκ των προτέρων ρύθμιση με βάση την εξέταση των τριών κριτηρίων θα πρέπει να διερευνηθεί το επίπεδο του ανταγωνισμού στην εν λόγω σχετική αγορά και στην περίπτωση όπου υπάρχει παροχέας με ΣΙΑ να επιβληθούν οι κατάλληλες ρυθμιστικές υποχρεώσεις σε σχέση με αυτή τη σχετική αγορά. Σε περίπτωση που δεν πληρούνται σωρευτικά τα τρία κριτήρια, η σχετική αγορά δεν δικαιολογείται να υπόκειται σε εκ των προτέρων ρύθμιση και οι υφιστάμενες ρυθμιστικές υποχρεώσεις θα πρέπει να αποσυρθούν.

2.2 Προσέγγιση Επιτρόπου

Ο ΕΡΗΕΤ εξετάζει τη σχετική αγορά 'πρόσβασης και προέλευσης (εκκίνηση) κλήσεων στο δημόσιο κινητό δίκτυο'.

Στον προηγούμενο κύκλο εξέτασης της σχετικής αγοράς πρόσβασης και προέλευσης

¹² Σύσταση της Επιτροπής του 2003 για τις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών που επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών

(εκκίνηση) κλήσεων στο δημόσιο κινητό δίκτυο, ο Επίτροπος αιτιολόγησε την Απόφασή του να καθορίσει παροχέα με ΣΙΑ στον οποίο επιβλήθηκαν ρυθμιστικές υποχρεώσεις. Στον παρόντα κύκλο, ο ΕΡΗΕΤ εξετάζει κατά πόσο συντρέχουν σωρευτικά τα τρία κριτήρια για την σχετική αγορά ώστε να αιτιολογείται εκ νέου η εκ των προτέρων ρύθμιση.

Ο ΕΡΗΕΤ σύμφωνα με τις πρόνοιες του Ν.112(Ι)/2004¹³ και της σχετικής δευτερογενούς νομοθεσίας¹⁴, συνέλεξε δεδομένα και πληροφορίες από παροχείς δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, (βλ. ερώτημα και απαντήσεις παροχέων)¹⁵, με στόχο να διεξαγάγει στη βάση καθιερωμένων οικονομικών και νομικών αρχών τη δραστηριότητα ορισμού και ανάλυσης της σχετικής αγοράς.

Το παρόν έγγραφο τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση από τις 15 Απριλίου 2019 μέχρι τις 17 Μαΐου 2019 με στόχο τη συλλογή σχολίων από τα ενδιαφερόμενα μέρη για τη διαδικασία που έχει ακολουθηθεί και τα συμπεράσματα στα οποία ο ΕΡΗΕΤ έχει καταλήξει αναφορικά με:

- τον ορισμό της σχετικής αγοράς
- το αποτέλεσμα της εφαρμογής της δοκιμασίας των τριών κριτηρίων
- την πρόθεση του ΕΡΗΕΤ για απόσυρση των ισχυουσών ρυθμιστικών υποχρεώσεων

σε σχέση με την αγορά:

Αγορά πρόσβασης και προέλευσης (εκκίνηση) κλήσεων στο δημόσιο κινητό δίκτυο.¹⁶

Τα σχόλια που λήφθηκαν κατά τη Δημόσια Διαβούλευση περιλαμβάνονται στο Έγγραφο Κοινοποίησης ως Παράρτημα 4, εκτός εάν τίθενται θέματα εμπιστευτικότητας.

Τα σχόλια των ενδιαφερομένων μερών αξιολογήθηκαν και λήφθηκαν υπόψη από τον Επίτροπο για την οριστικοποίηση του εγγράφου κοινοποίησης.

¹³ Ο περί Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών Νόμος του 2004, Ν.112(Ι)/2004, 30^{ης} Απριλίου 2004, ως ισχύει τροποποιηθείς.

¹⁴ Το περί Καθορισμού των Διαδικασιών Ορισμού και Ανάλυσης Αγορών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών Διάταγμα του 2005, Κ.Δ.Π.147/2005, 24/03/2005 όπως εκάστοτε τροποποιήθηκε.

Η περί Μεθοδολογίας Ορισμού των Αγορών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών Απόφαση του 2005, Κ.Δ.Π.148/2005, 24/03/2005 όπως εκάστοτε τροποποιήθηκε.

¹⁵ { Βλ Παραρτήματα 1 και 2}

¹⁶ Αγορά 15 με βάση τη Σύσταση της 11^{ης} Φεβρουαρίου 2003

2.3. Το Υφιστάμενο Ρυθμιστικό Πλαίσιο

Σύμφωνα με την Απόφαση 594/2015, αναφορικά με την εξέταση της Αγοράς πρόσβασης και προέλευσης (εκκίνηση) κλήσεων στα δημόσια δίκτυα κινητής, και την επιβολή Ρυθμιστικών Υποχρεώσεων στον οργανισμό με ΣΙΑ (CYTA), επιβλήθηκαν στην CYTA οι ακόλουθες Ρυθμιστικές Υποχρεώσεις:

- (α) Υποχρέωση παραχώρησης πρόσβασης και χρήσης ειδικών ευκολιών δικτύου σε ενδιαφερόμενους παροχείς, σύμφωνα με το άρθρο 59 του Νόμου,
- (β) Υποχρέωση διαφάνειας μέσω της παροχής πληροφοριών και της δημοσίευσης Υποδείγματος Προσφοράς Υπηρεσίας Πρόσβασης, σύμφωνα με το άρθρο 56 του Νόμου,
- (γ) Υποχρέωση αμεροληψίας (μη διάκρισης), σύμφωνα με το άρθρο 57 του Νόμου,
- (δ) Υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού, σύμφωνα με το άρθρο 58 του Νόμου, και
- (ε) Υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης, σύμφωνα με το άρθρο 60 του Νόμου.

2.4. Συνεργασία με την Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού (ΕΠΑ)

Σύμφωνα με το άρθρο 46(4) και 50 (1) του Ν.112(Ι)/2004 ο ΕΡΗΕΤ διαβουλευεται με όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς στο πλαίσιο Δημόσιας Διαβούλευσης, καθώς και με την Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού. Σύμφωνα με το άρθρο 50(2) του Ν.112(Ι)/2004, ο ΕΡΗΕΤ διαβουλευεται με τα ενδιαφερόμενα μέρη πριν την κοινοποίηση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕ).

Η ΕΠΑ δεν έχει ένσταση με τη διαδικασία ή τα πορίσματα του ΕΡΗΕΤ για την ανάλυση της υπό αναφορά αγοράς υπό την έννοια ότι αυτή πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες, κατευθυντήριες γραμμές και συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και μέσα στα πλαίσια της Νομοθεσίας που διέπει τον ΕΡΗΕΤ.

Η ΕΠΑ με επιστολή της ημερομηνίας 07 Δεκεμβρίου 2018 (βλ. Παράρτημα 3), αναφέρει ότι οι Περί Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμοι του 2008 και 2014 της παρέχουν όλες τις αναγκαίες εξουσίες που θα της επιτρέψουν να παρέμβει ώστε να αρθεί μια ενδεχόμενη στρέβλωση στην αγορά, σε περιπτώσεις παραβίασης του περί της Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμου του 2008 και 2014, οι οποίες ασκούνται εντός εύλογου χρόνου.

2.5. Δομή Εγγράφου

Η δομή του υπολοίπου κειμένου του παρόντος εγγράφου έχει ως εξής:

Μέρος 3: Ορισμός της Σχετικής Αγοράς και εξέταση των τριών κριτηρίων

Μέρος 4: Απόσυρση Ρυθμιστικών Υποχρεώσεων

Παράρτημα 1: Ερώτημα προς παροχείς

Παράρτημα 2: Απαντήσεις Παροχέων

Παράρτημα 3: Επιστολή από ΕΠΑ

Παράρτημα 4: Αποτελέσματα της Δημόσιας Διαβούλευσης για τον Ορισμό και την Εξέταση της αγοράς πρόσβασης και προέλευσης (εκκίνησης) κλήσεων στο δημόσιο κινητό δίκτυο

Παράρτημα 5: Η περί των αποτελεσμάτων Εξέταση Αγοράς και της Επιβολής Ρυθμιστικών Μέτρων στον Οργανισμό με Σημαντική Ισχύ (ΑΤΗΚ) στην Αγορά πρόσβασης και προέλευσης (εκκίνηση) κλήσεων στο δημόσιο δίκτυο κινητής τηλεφωνίας, Απόφαση του 2015, ΑΔΠ 594/2015

ΜΕΡΟΣ 3

ΟΡΙΣΜΟΣ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

3.1. Εισαγωγή

Σύμφωνα με το άρθρο 4 της Απόφασης¹⁷ ο ΕΡΗΕΤ καλείται να προχωρήσει στη διαδικασία ορισμού των σχετικών αγορών που ανταποκρίνονται στις συνθήκες της εθνικής αγοράς και στην προκείμενη περίπτωση στην εξέταση της σχετικής αγοράς αναφορικά με την «πρόσβαση και προέλευση (εκκίνηση) κλήσεων στα δημόσια κινητά δίκτυα» και στην εκτίμηση του καθεστώτος του ανταγωνισμού στη σχετική αυτή αγορά, σύμφωνα με την Οδηγία Πλαίσιο¹⁸, τις Συστάσεις¹⁹ και τις Κατευθυντήριες γραμμές²⁰.

Ο στόχος της διεξαγωγής της διαδικασίας ορισμού της αγοράς, η οποία αποτελεί μέσο για την αξιολόγηση της επάρκειας του ανταγωνισμού και κατ' επέκταση της αναγκαιότητας επιβολής ex-ante ρυθμιστικών υποχρεώσεων, είναι να αναγνωρίσει μέσα από μια συστηματική διαδικασία τους ανταγωνιστικούς περιορισμούς που οι δραστηριοποιημένοι παροχείς σε μια αγορά αντιμετωπίζουν. Μέσα από μια τέτοια διαδικασία αναγνωρίζονται οι πραγματικοί και οι εν δυνάμει ανταγωνιστές, οι οποίοι δυνατόν να περιορίσουν αλλήλους από του να επιδεικνύουν συμπεριφορά ανεξάρτητη από αυτή που θα αναμένετο ως αποτέλεσμα της ύπαρξης αποδοτικού ανταγωνισμού.

¹⁷ Η περί Μεθοδολογίας Ορισμού των Αγορών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών Απόφαση του 2015, Κ.Δ.Π. 148/2005, ως εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται.

¹⁸ Οδηγία Πλαίσιο, 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7^{ης} Μαρτίου 2002 σχετικά με το κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (Οδηγία Πλαίσιο, ΕΕ 108/33, 24.4.2002 σελ. 33) (εφεξής Οδηγία Πλαίσιο), «Οδηγία 2002/19/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7^{ης} Μαρτίου 2002 σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες, καθώς και με τη διασύνδεσή τους» (Οδηγία για την πρόσβαση, ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σελ. 7), (εφεξής Οδηγία για την Πρόσβαση), και Οδηγία 2002/20/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7^{ης} Μαρτίου 2002 για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (Οδηγία για την αδειοδότηση, ΕΕ L108 της 24.4.2002, σελ.21) (εφεξής Οδηγία για την αδειοδότηση), όπως αυτές τροποποιήθηκαν με την Οδηγία 2009/140/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25^{ης} Νοεμβρίου 2009 για την τροποποίηση των Οδηγιών 2002/21/ΕΚ σχετικά με το κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, 2002/19/ΕΚ σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες καθώς και με τη διασύνδεσή , και 2002/20/ΕΚ για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών. (ΕΕ L 337/37 18.12.2009)

¹⁹ Σύσταση της Επιτροπής της 11^{ης} Φεβρουαρίου 2003 για τις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα ηλεκτρονικών επικοινωνιών που επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (Ε.Ε. L 114/45, 8/5/2003).

Σύσταση της Επιτροπής της 17^{ης} Δεκεμβρίου του 2007 αναφορικά με σχετικές Αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση σύμφωνα με την Οδηγία του 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό Ε(2007) 5406] (2007/879/ΕΚ), Σύσταση της Επιτροπής της 9^{ης} Οκτωβρίου 2014 σχετικά με σχετικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση, σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (ΕΕ L295 της 11.10.2014 σ.79).

²⁰ Κατευθυντήριες Γραμμές της Επιτροπής για την ανάλυση αγοράς και την εκτίμηση της σημαντικής ισχύος στην αγορά βάσει του κοινοτικού πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων για τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (2018/C/159/01),

Το αποτέλεσμα του ορισμού της σχετικής αγοράς εξαρτάται από την κατάληξη της εφαρμογής των κριτηρίων υποκατάστασης ζήτησης και υποκατάστασης προσφοράς καθώς και από τον χρόνο που έχει καθορισθεί ως χρονικό πλαίσιο της παρούσας εξέτασης²¹.

Σύμφωνα με νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων²², μια σχετική αγορά προϊόντων περιλαμβάνει όλα τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που είναι επαρκώς εναλλάξιμα ή υποκατάστατα, όχι μόνο αναφορικά με τα αντικειμενικά τους χαρακτηριστικά, βάσει των οποίων είναι ιδιαίτερα κατάλληλα για την ικανοποίηση των διαρκών αναγκών των καταναλωτών, τις τιμές τους ή την επιδιωκόμενη χρήση τους, αλλά και τις συνθήκες του ανταγωνισμού όπως και την ύπαρξη της προσφοράς και της ζήτησης στην εν λόγω αγορά. Επομένως, ο καθορισμός της σχετικής αγοράς θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη όλες τις υπηρεσίες που οι τελικοί χρήστες χρησιμοποιούν για τις ίδιες ανάγκες (τελική χρήση).

Σημειώνεται ότι η χρήση του όρου «σχετική» αγορά υποδηλεί αξιολόγηση και της γεωγραφικής διάστασης της αγοράς, δηλαδή αξιολόγηση της προσφοράς/ζήτησης υπηρεσιών/προϊόντων σε μια γεωγραφική περιοχή και της ομοιογένειας στις συνθήκες ανταγωνισμού που παρατηρούνται, και η οποία δύναται να διακριθεί από γειτονική γεωγραφική περιοχή, στην οποία οι συνθήκες ανταγωνισμού είναι ουσιαστικά διαφορετικές²³.

Επιπρόσθετα, αναγνωρίζεται ότι παραδοσιακά²⁴ στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών το γεωγραφικό εύρος μιας αγοράς καθορίζεται από την έκταση που καλύπτει το δίκτυο ή/και από πιθανούς περιορισμούς που επιβάλλονται από νομικά ή ρυθμιστικά μέτρα.

3.2. Η Σχετική Αγορά Προϊόντων και Υπηρεσιών

3.2.1 Εισαγωγή

Η αγορά που εξετάζεται είναι η αγορά χονδρικής «για την παροχή πρόσβασης και εκκίνησης κλήσεων σε δημόσια δίκτυα κινητής τηλεφωνίας», η οποία αποτελείται από την πρόσβαση στο δίκτυο, την εκκίνηση και την μεταφορά των κλήσεων²⁵. Αυτές οι υπηρεσίες χονδρικής, σε

²¹ Η ex-ante ρύθμιση αφορά στον εντοπισμό έλλειψης επαρκούς ανταγωνισμού μέσα σε ένα συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο (χρονικό πλαίσιο παρούσας ανάλυσης).

²² Υπόθεση 322/81, Michelin v. Commission (1983) ECR 3461; Υπόθεση IV/31.533 και IV/34.072 AKZO v Commission; Υπόθεση C-62/86 [1991] ECR I-3359; Υπόθεση C-333/94 TetraPak v Commission.

²³ Υπόθεση 27/76 United Brands v. Commission (1978) ECR 207.

²⁴ Υπόθεση IV/M.1025, Mannesman/Olivetti/Infostrad.

²⁵ Η χονδρική αγορά πρόσβασης επιτρέπει σε παροχείς οικονομικού δικτύου να εκκινούν και να μεταφέρουν κλήσεις από τον ίδιο παροχέα κινητής (MNO) που είναι συνδεδεμένοι.

συνδυασμό με τον τερματισμό κλήσεων σε επίπεδο χονδρικής, είναι τα κύρια στοιχεία που απαιτούνται για να δημιουργηθεί μια λιανική υπηρεσία κινητής.

Η Σύσταση του 2003 για τις Σχετικές Αγορές αναφέρει ότι η δικτυακή πρόσβαση και η εκκίνηση κλήσεων παρέχονται συνήθως μαζί από ένα παροχέα κινητής, το οποίο σημαίνει ότι και οι δύο υπηρεσίες μπορούν να θεωρηθούν μέρος της ίδιας αγοράς σε επίπεδο χονδρικής. Η Επιτροπή σημειώνει ότι η σχετική αγορά χαρακτηρίζεται από φραγμούς εισόδου, διότι οι επιχειρήσεις στις οποίες δεν έχει εκχωρηθεί φάσμα δεν μπορούν να εισέλθουν στην αγορά. Αυτό, όμως δεν συνιστά απόλυτο φραγμό εισόδου, εφόσον υπάρχουν οι υποχρεώσεις πρόσβασης σε υφιστάμενα κινητά δίκτυα. Άρα, παροχείς εικονικών δικτύων κινητής (MVNOs) ή παροχείς κινητών υπηρεσιών (SPs) και ενισχυμένοι παροχείς κινητών υπηρεσιών (ESPs) μπορούν να εισέλθουν στην αγορά και να παρέχουν λιανικές υπηρεσίες κινητών επικοινωνιών μέσω συμφωνιών πρόσβασης στα υφιστάμενα δίκτυα κινητής.

Αυτή είναι η μόνη σχετική αγορά που ορίζεται στη Σύσταση του 2003 για την οποία η Ευρωπαϊκή Επιτροπή **αναφέρει ρητά²⁶ ότι η ρύθμιση σε επίπεδο χονδρικής μπορεί να μην απαιτείται όταν παρατηρείται ικανοποιητικό επίπεδο ανταγωνισμού σε επίπεδο λιανικής.**

Όπως διευκρινίζει η Επιτροπή στη σχετική Αιτιολογική Έκθεση, η πρόσβαση σε δίκτυο και η προέλευση κλήσης παρέχονται συνήθως από τον ίδιο φορέα εκμετάλλευσης δικτύου. Επομένως μπορούν να θεωρηθούν ως τμήμα της ίδιας αγοράς σε επίπεδο χονδρικό.

Πάντα σύμφωνα με την Επιτροπή, η σχετική χονδρική αγορά συνίσταται γενικά στην πρόσβαση και στην προέλευση κλήσεων σε κινητά δίκτυα. Στην Αιτιολογική Έκθεση για τη Σύσταση του 2007 καθώς και στην τελευταία Αιτιολογική Έκθεση για τη Σύσταση του 2014, η Επιτροπή δεν προβλέπει τη συμπερίληψη της εν λόγω αγοράς στη Σύσταση.

Ο Επίτροπος δεν διαφοροποιείται από τον ορισμό σε σχέση με την αγορά πρόσβασης και προέλευσης (εκκίνηση) κλήσεων στα δημόσια δίκτυα κινητής τηλεφωνίας (15-2003) σύμφωνα με το άρθρο 7 της οδηγίας 2002/21/εκ όπως αυτός ορίστηκε κατά την προηγούμενη εξέταση αγοράς (Παράρτημα 5) στην απόφαση 594/2015²⁷ λόγω μη διαφοροποίησης των συνθηκών της αγοράς.

²⁶ Επεξηγηματική σημείωση σελ. 34. «Ωστόσο, το εν γένει παρατηρούμενο επίπεδο ανταγωνισμού στην αγορά αυτή, σε επίπεδο λιανικής, συνιστά ένδειξη ότι ενδεχομένως δεν δικαιολογείται εκ των προτέρων ρυθμιστική παρέμβαση σε επίπεδο χονδρικής.»

²⁷ Βλ. Παράρτημα 5

3.2.2 Γεωγραφική Αγορά

Η σχετική αγορά αντιστοιχεί στην περιοχή όπου οι ενδιαφερόμενοι παροχείς/ οργανισμοί δραστηριοποιούνται στην προσφορά και την ζήτηση των σχετικών προϊόντων ή και υπηρεσιών, και όπου οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι επαρκώς ομοιογενείς, και η οποία μπορεί να διακριθεί από γειτονικές κυρίως περιοχές διότι στις εν λόγω περιοχές οι συνθήκες του ανταγωνισμού διαφέρουν σημαντικά.

Ακολουθώντας την πάγια Κοινοτική νομολογία, και τη σχετική πρακτική της Επιτροπής, ο ΕΡΗΕΤ προχώρησε στον ορισμό της γεωγραφικής εμβέλειας της σχετικής αγοράς βασιζόμενο κυρίως σε δύο κριτήρια, ήτοι:

- (α) την φυσική περιοχή που καλύπτει ένα δίκτυο Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, και
- (β) την ύπαρξη νομικών και άλλων κανονιστικών περιορισμών ή υποχρεώσεων που έχουν ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του γεωγραφικού εύρους των λειτουργιών ενός παροχέα.

Βάσει των πιο πάνω κριτηρίων, άποψη του ΕΡΗΕΤ είναι όπως η σχετική αγορά για τις υπηρεσίες πρόσβασης και προέλευσης κλήσεων συμπίπτει με το σύνολο της επικράτειας της Κυπριακής Δημοκρατίας διότι:

- Οι άδειες οι οποίες έχουν εκχωρηθεί και αφορούν την ίδρυση και λειτουργία δημόσιων τηλεπικοινωνιακών δικτύων κινητής τηλεφωνίας και την παροχή δημόσιων υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας αφορούν το σύνολο της επικράτειας της Κυπριακής Δημοκρατίας.
- Τα υπάρχοντα δίκτυα κινητής καλύπτουν όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.
- Σε σχέση με τους MVNOs (εικονικοί παροχείς) έχουν την ίδια κάλυψη με τους παροχείς κινητών δικτύων με τους οποίους είναι συμβεβλημένοι, δηλαδή σε όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.
- Η τιμολογιακή πολιτική των εταιρειών που διατηρούν και διαχειρίζονται τα δίκτυα και παρέχουν τις υπηρεσίες δεν διαφοροποιείται από περιοχή σε περιοχή μέσα στην επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.
- Η διαφημιστική πολιτική των εταιρειών που διατηρούν και διαχειρίζονται τα δίκτυα και παρέχουν τις υπηρεσίες δεν διαφοροποιείται από περιοχή σε περιοχή μέσα στην επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.
- Η χρέωση εκκίνησης των κλήσεων είναι ίδια σε όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.

3.3 Τεστ Τριών Κριτηρίων

Δεδομένου ότι η χονδρική αγορά πρόσβασης και προέλευσης κλήσεων στα δημόσια δίκτυα κινητής τηλεφωνίας δεν περιλαμβάνεται στην Σύσταση της 9^{ης} Οκτωβρίου 2014 πρέπει να εφαρμοστεί το τεστ των τριών (3) κριτηρίων προκειμένου να κριθεί εάν η αγορά εξακολουθεί να υπόκειται σε ex ante ρύθμιση, λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές εθνικές συνθήκες της Κύπρου. Τα τρία κριτήρια αφορούν στο κατά πόσον:

1. Η αγορά υπόκειται σε υψηλούς και μη παροδικούς φραγμούς εισόδου,
2. Η αγορά έχει τέτοια δομή ώστε να μην τείνει προς αποτελεσματικό ανταγωνισμό μέσα στο σχετικό χρονικό ορίζοντα, και
3. Η εφαρμογή των κανόνων του ανταγωνισμού δεν αρκεί αφεαυτής για την αντιμετώπιση των πιθανών αστοχιών της αγοράς.

Μια σχετική αγορά πρέπει να πληροί σωρευτικά και τα τρία κριτήρια προκειμένου να υπόκεινται σε ex ante ρύθμιση.

3.3.1 Παρουσία υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου στην εν λόγω αγορά

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εντοπίζει δύο κατηγορίες φραγμών εισόδου και ανταγωνισμού στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών:

- (α) φραγμούς διαρθρωτικού χαρακτήρα, και
- (β) φραγμούς νομικού ή ρυθμιστικού χαρακτήρα.

Ένας διαρθρωτικός φραγμός υφίσταται όταν το επίπεδο ζήτησης, η κατάσταση της τεχνολογίας και η σχετική διάρθρωση του κόστους είναι τέτοιας μορφής που δημιουργούν συνθήκες ασυμμετρίας μεταξύ των κοινοποιημένων φορέων και των νεοεισερχόμενων, οι οποίες τον εμποδίζουν ή δυσχεραίνουν την αποτελεσματική είσοδο στην αγορά. Για παράδειγμα, υψηλοί φραγμοί εισόδου μπορούν να εντοπιστούν όταν η αγορά χαρακτηρίζεται από σημαντικές οικονομίες κλίμακος, σκοπού και έντασης σε συνδυασμό με υψηλό μη ανακτήσιμο κόστος.

Οι νομικοί ή ρυθμιστικοί φραγμοί δε βασίζονται σε οικονομικές συνθήκες, αλλά προέρχονται από νομικά, διοικητικά ή άλλα θεσμικά μέτρα που έχουν άμεση επίδραση στις συνθήκες εισόδου ή/ και στη θέση των παροχέων στη σχετική αγορά.

Κατά την παρούσα φάση στην Κυπριακή αγορά δραστηριοποιούνται 3 παροχείς κινητού δικτύου (MNO) η CYTA, MTN και Primetel και ένας Παροχέας Εικονικού Δικτύου (MVNO) η Cablenet, η οποία ήταν ο επιτυχών πλειοδότης στο «Διαγωνισμό για τη Χορήγηση Ατομικού Δικαιώματος Χρήσης του Φάσματος Ραδιοσυχνοτήτων (800 MHz, 2600 MHz) για την Ίδρυση και Λειτουργία Δικτύων Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών για την Παροχή Υπηρεσιών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών»²⁸. Ως εκ τούτου αναμένεται ότι ο μοναδικός υφιστάμενος MVNO θα δραστηριοποιηθεί ως MNO αφού πρώτα ικανοποιήσει τις σχετικές απαιτήσεις του Πλειστηριασμού. Σε περίπτωση μη υλοποίησης των σχετικών απαιτήσεων του Πλειστηριασμού η Cablenet θα συνεχίσει να δραστηριοποιείται εμπορικά ως Παροχέας Εικονικού Δικτύου (MVNO), ενώ τυχόν νεοεισερχόμενοι παροχείς θα μπορούν να δραστηριοποιηθούν στην προσφορά υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας με εναλλακτικά επιχειρηματικά μοντέλα είτε και αυτοί ως Παροχείς Εικονικού Δικτύου (MVNO) είτε ως Παροχείς Κινητών Υπηρεσιών (SP ή ESP). Οι πιο πάνω επιχειρηματικές επιλογές παρέχουν τη δυνατότητα σε νέους παροχείς, να εισέλθουν στην αγορά κινητών υπηρεσιών χωρίς να επωμιστούν τα υψηλά μη ανακτήσιμα κόστη τα οποία εμπλέκονται στην ανάπτυξη κινητών δικτύων. Παρόλο που δεν αναμένεται εντός του χρονικού ορίζοντα της υπό εξέταση αγοράς η είσοδος νέων παροχέων, βάσει της τρέχουσας πρακτικής (συμφωνίες πρόσβασης) υπάρχει η δυνατότητα υιοθέτησης επιχειρηματικών μοντέλων με βάση τα οποία ένας νεοεισερχόμενος παροχέας (ή υφιστάμενος με δραστηριοποίηση σε άλλες αγορές) μπορεί να δραστηριοποιηθεί στην αγορά κινητών υπηρεσιών χωρίς να πρέπει να επωμισθεί τεράστια κόστη τα οποία θα μπορούσαν να αποτελέσουν ανασταλτικό παράγοντα/ φραγμό για είσοδο στην υπό αναφορά αγορά.

Επιπρόσθετα, ρυθμιστικές παρεμβάσεις του ΕΡΗΕΤ, όπως το πλαίσιο φορητότητας αριθμών και η εθνική περιαγωγή, συντηρούν ένα περιβάλλον το οποίο διευκολύνει την ανάπτυξη νεοεισερχόμενων παροχέων στην Κυπριακή αγορά κινητής τηλεφωνίας.

Στο περί Εθνικής Περιαγωγής Διάταγμα του 2013²⁹ που προνοεί τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα του υπόχρεου οργανισμού (CYTA), έγιναν οι απαραίτητες τροποποιήσεις ώστε όλοι οι παροχείς δημοσίων κινητών τηλεπικοινωνιακών δικτύων να έχουν την υποχρέωση να διαπραγματεύονται συμφωνία εθνικής περιαγωγής μετά από σχετικό εύλογο αίτημα. Η υλοποίηση των προνοιών της εθνικής περιαγωγής, και κατ' επέκταση η ύπαρξη της σχετικής Συμφωνίας παρέχει στους συμβεβλημένους χρήστες/συνδρομητές του όποιου εναλλακτικού παροχέα τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας όπως, μεταξύ άλλων, διενέργεια και παραλαβή κλήσεων.

²⁸<http://www.mcw.gov.cy/mcw/DEC/DEC.nsf/All/0D67467ABC0C274AC22583FD00377846?OpenDocument>

²⁹ Το περί Εθνικής Περιαγωγής Διάταγμα του 2013, Κ.Δ.Π. 335/2013, ως εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται.

Το περί Φορητότητας Αριθμών (Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών) Διάταγμα του 2017,³⁰, ως έχει τροποποιηθεί, υποχρεώνει τους παροχείς δημόσιων σταθερών ή κινητών τηλεπικοινωνιακών δικτύων ή/και υπηρεσιών στους οποίους έχουν εκχωρηθεί πρωτογενώς αριθμοί ή/και σειρές αριθμών από το Σχέδιο Αριθμοδότησης της Κυπριακής Δημοκρατίας για δευτερογενή εκχώρηση σε συνδρομητές τους, όπως παρέχουν φορητότητα γεωγραφικών αριθμών, μη γεωγραφικών αριθμών και κινητών αριθμών.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, ο ΕΡΗΕΤ θεωρεί ότι η παρουσία υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου στην αγορά πρόσβασης και προέλευσης (εκκίνηση) κλήσεων στα δημόσια δίκτυα κινητής τηλεφωνίας θέση δεν υφίστανται.

3.3.2 Διάρθρωση αγοράς που δεν τείνει προς την κατεύθυνση αποτελεσματικού ανταγωνισμού μέσα στον σχετικό χρονικό ορίζοντα.

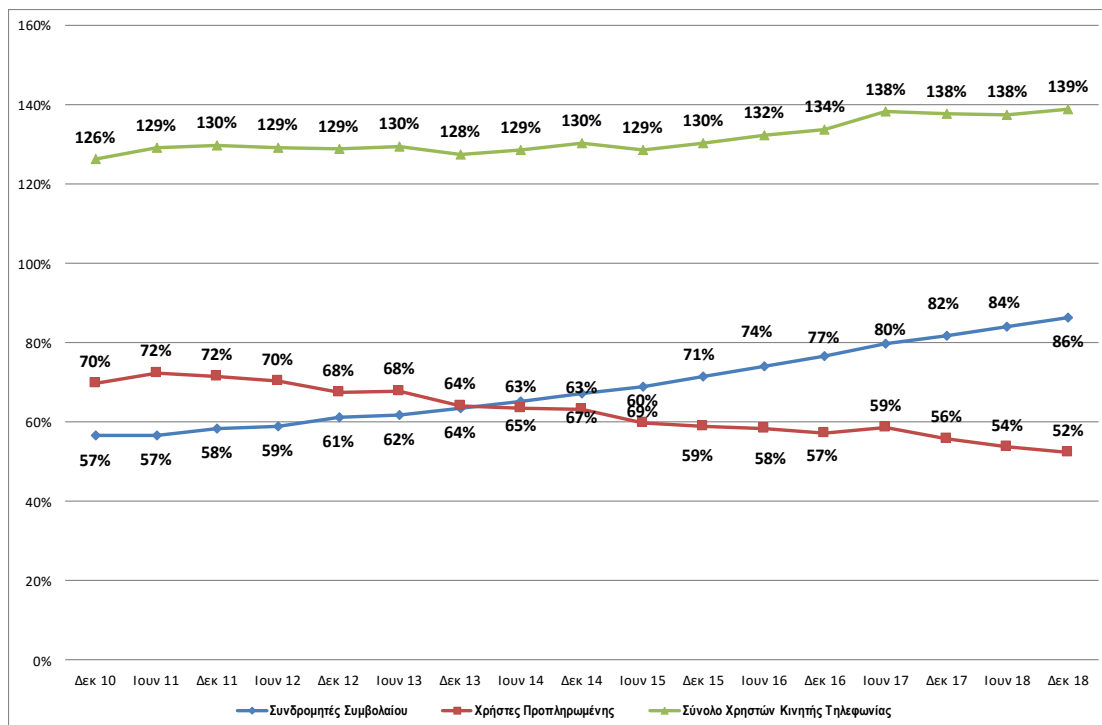
Το δεύτερο κριτήριο που πρέπει να εξεταστεί είναι εάν η αγορά έχει τέτοια χαρακτηριστικά ώστε να τείνει προς αποτελεσματικό ανταγωνισμό χωρίς ρυθμιστικές υποχρεώσεις εντός του σχετικού χρονικού ορίζοντα. Η εφαρμογή του κριτηρίου αυτού περιλαμβάνει την εξέταση της κατάστασης του ανταγωνισμού λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι ακόμη και όταν μια αγορά χαρακτηρίζεται από υψηλούς φραγμούς εισόδου, άλλοι διαθρωτικοί παράγοντες ή χαρακτηριστικά της αγοράς μπορεί να σηματοδοτούν ότι η αγορά τείνει προς αποτελεσματικό ανταγωνισμό. Σύμφωνα με τις σχετικές συστάσεις της Επιτροπής, η δομή της αγοράς και ο βαθμός του ανταγωνισμού σε επίπεδο λιανικής πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπόψη πριν να εξετασθεί ο βαθμός ανταγωνισμού και, τελικά, η ανάγκη και ο βαθμός ρυθμιστικής επέμβασης σε επίπεδο χονδρικής αγοράς (δηλαδή, στην προκειμένη περίπτωση, στην αγορά εκκίνησης κλήσεων). Με βάση αυτό εξετάζεται ακολούθως η δομή της λιανικής αγοράς. κινητής.

Διείσδυση κινητής

Η διείσδυση της κινητής τηλεφωνίας σε σχέση με το πληθυσμό της Κυπριακής Δημοκρατίας είναι πάνω από 130% με τα τελευταία 4 εξάμηνα να είναι περίπου στο 138%.

³⁰ Το περί Φορητότητας Αριθμών (Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών) Διάταγμα του 2017, ΚΔΠ 64/2017, ως εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται.

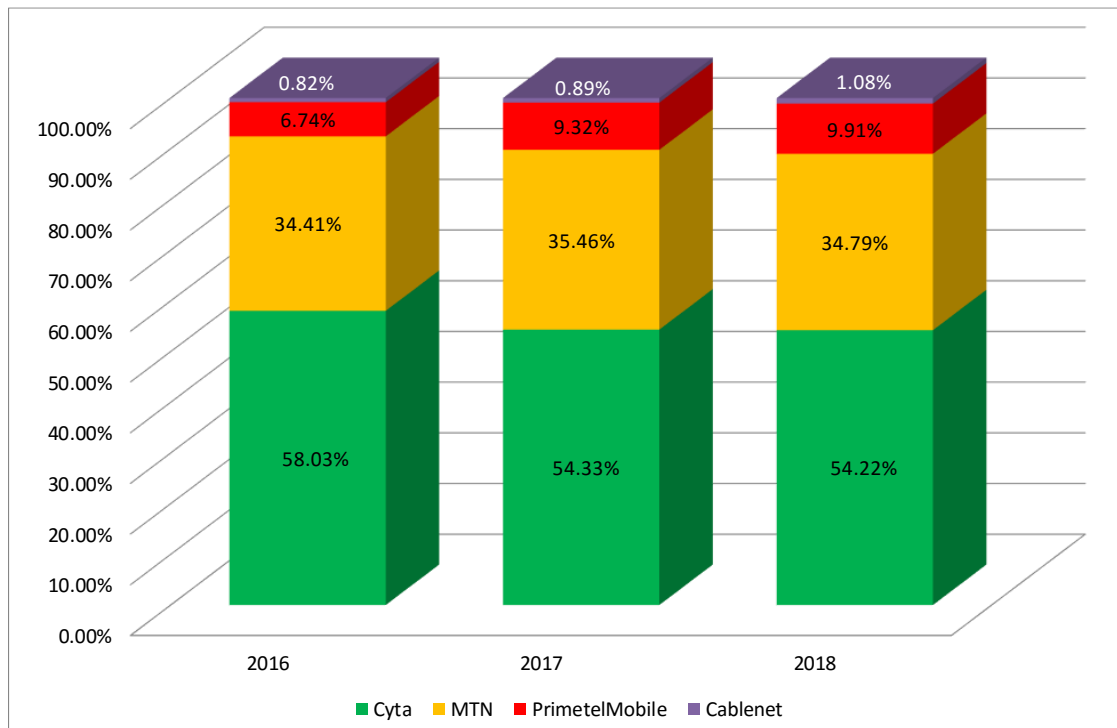
Γράφημα 1 Διείσδυση Κινητής τηλεφωνίας

Μερίδια αγοράς

Κατά τα τελευταία 3 χρόνια παρατηρείται **έντονος ανταγωνισμός** μεταξύ των παροχών με συνεχή μείωση του μεριδίου του εγκατεστημένου παροχέα.

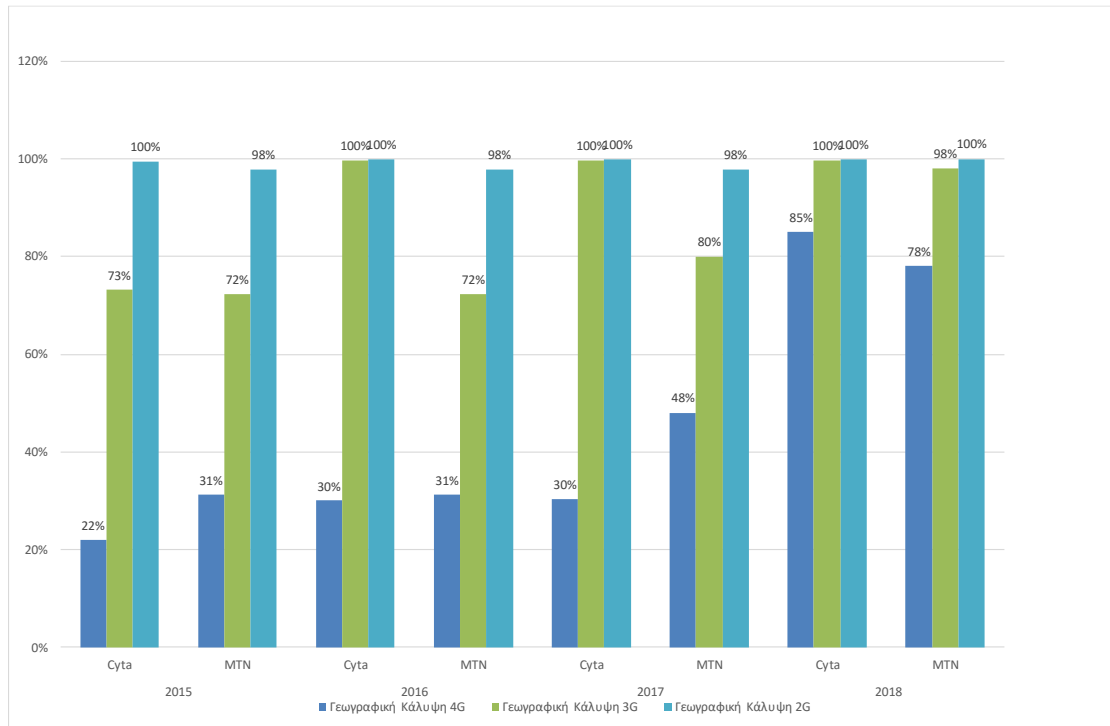
Γράφημα 2 Μεριδία Κινητής Τηλεφωνίας

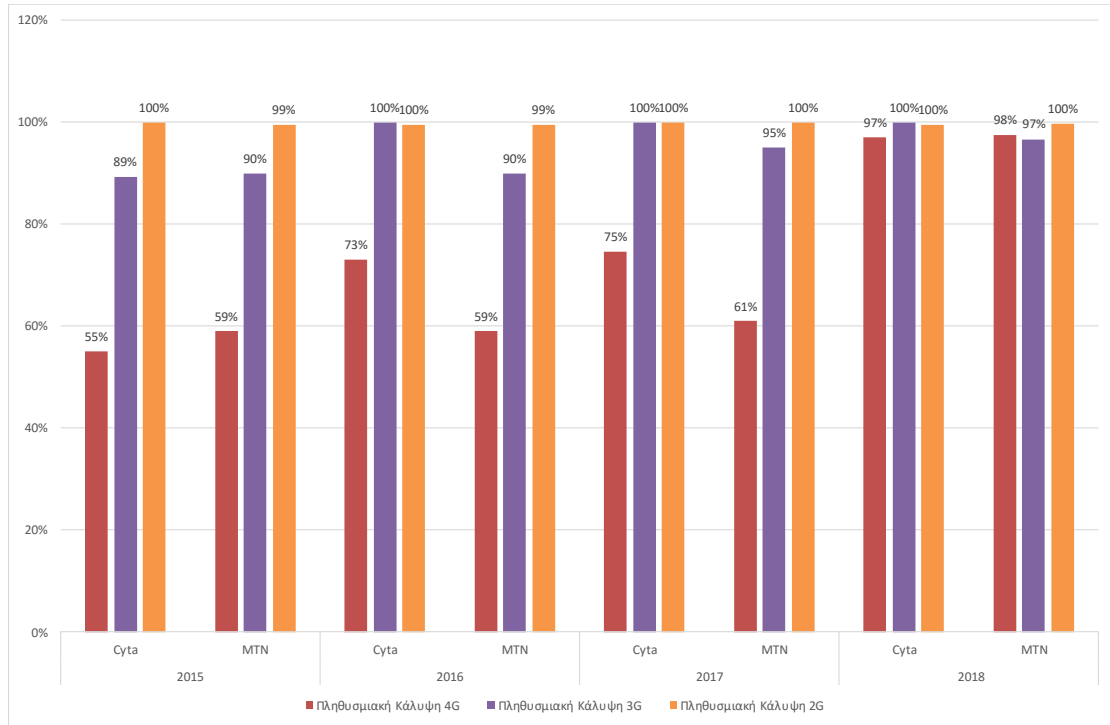
Κάλυψη (γεωγραφική και πληθυσμιακή) δικτύων ΜΝΟs

Η πληθυσμιακή κάλυψη όλων των παροχών αγγίζει σχεδόν το 100% για όλα τα είδη τεχνολογίας. Γεωγραφικά μόνο το 4G παρουσιάζει χαμηλότερη κάλυψη σε σχέση με το 3G και 2G με την πληθυσμιακή κάλυψη του όμως να κυμαίνεται μεταξύ 97%-98%. Αναμένουμε δε πως η κάλυψη 4G θα αυξηθεί περαιτέρω σύμφωνα με τις ανακοινώσεις των παροχών.

Γράφημα 3 Γεωγραφική Κάλυψη Δικτύων ανά Τεχνολογία

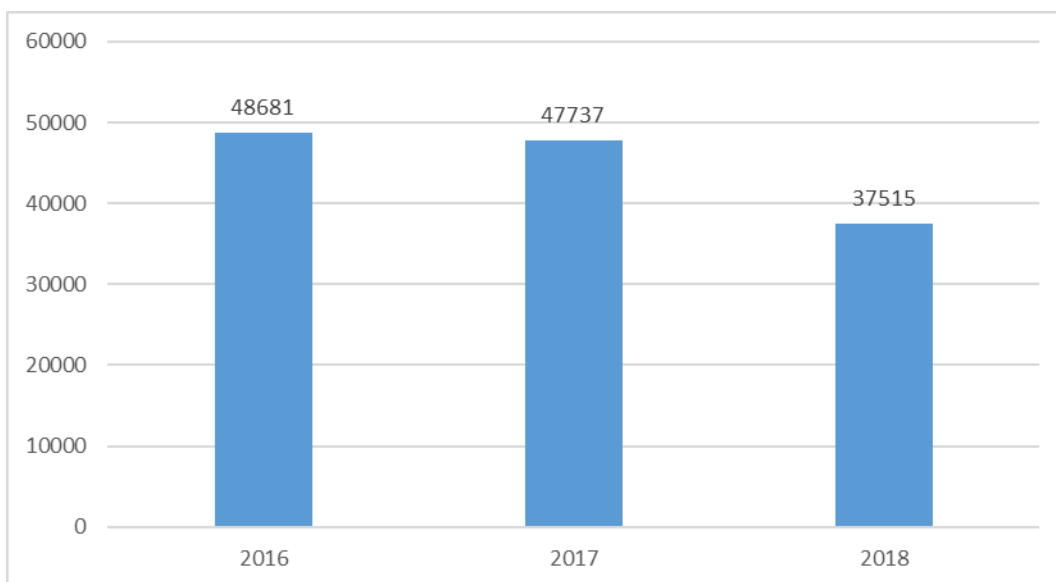
Γράφημα 4 Πληθυσμιακή Κάλυψη Δικτύων ανά Τεχνολογία

Φορητότητα (τελευταία 3 έτη)

Με την πλήρη εφαρμογή των νέων διαδικασιών φορητότητας ως αυτές καθορίστηκαν στο σχετικό τροποποιημένο διάταγμα (Κ.Δ.Π. 64/2017) έχει παρατηρηθεί σημαντική βελτίωση τόσο όσον αφορά τα ποσοστά απόρριψης αιτήσεων όσο και την μείωση των χρονοδιαγραμμάτων που σχετίζονται με την ολοκλήρωση της συνολικής διαδικασίας φορητότητας αριθμών. Σημαντικό στοιχείο της νέας διαδικασίας είναι η δυνατότητα που δίνεται στους παροχείς να υλοποιούν μέρος της διαδικασίας φορητότητας μέσω αυτοματοποιημένου συστήματος σύμφωνα με τις πρόνοιες του σχετικού διατάγματος.

Γράφημα 5 Αιτήσεις Φορητότητας Αριθμών Κινητής

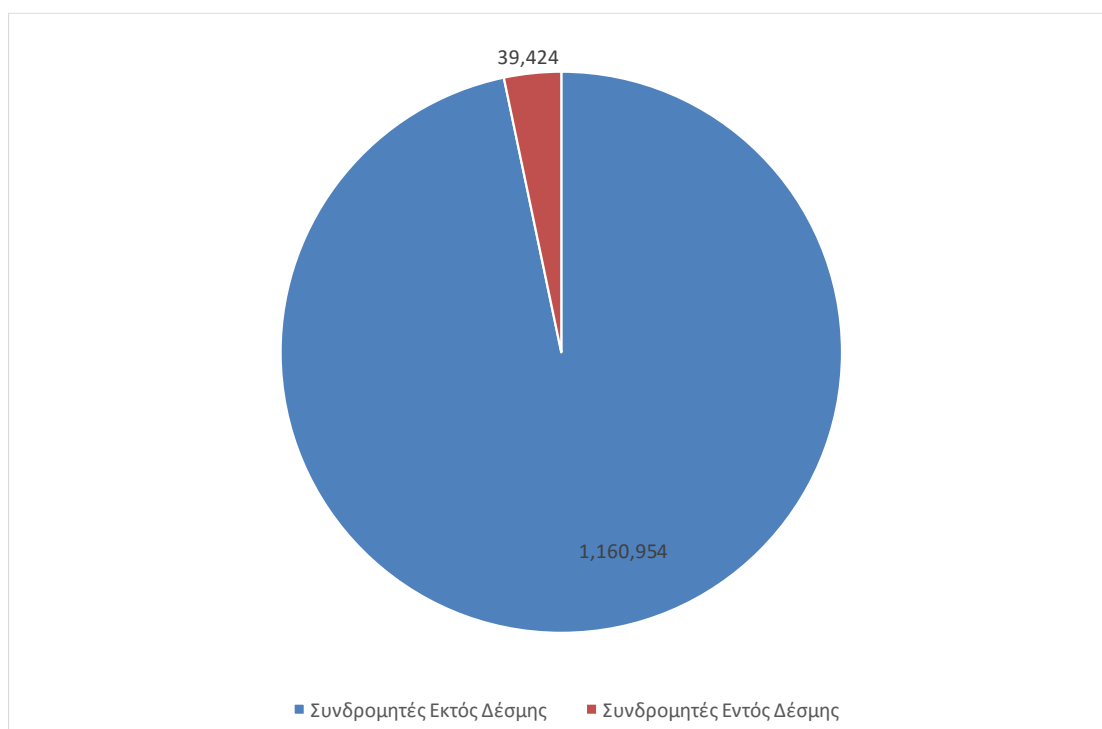
Λιανικές προσφορές κινητής

Στην αγορά προσφέρεται μεγάλος αριθμός λιανικών προϊόντων κινητής τηλεφωνίας που ικανοποιούν τις ανάγκες όλων των συνδρομητών. Παρέχονται συμβόλαια με επιδότηση συσκευής και πακέτα προπληρωμένου χρόνου. Προσφέρονται επίσης συμβόλαια κινητής τηλεφωνίας με σταθερό πάγιο, δηλ. με σταθερό μηνιαίο ποσό για πραγματοποίηση κλήσεων, αποστολή σύντομων μηνυμάτων και πρόσβαση στο διαδίκτυο με τα unlimited πακέτα χρόνου ομιλίας και SMS να παρουσιάζονται ως τα δημοφιλέστερα ανάμεσα στους συνδρομητές.

Συνδρομές κινητής: εκτός VS εντός δέσμης υπηρεσιών

Παρόλο τον έντονο ανταγωνισμό οι συνδρομητές που επιλέγουν να δεσμοποιήσουν τη συνδρομή κινητής τηλεφωνίας που διαθέτουν με άλλες υπηρεσίες (ευρυζωνική πρόσβαση, σταθερή τηλεφωνία και τηλεόραση) είναι ελάχιστοι και κυμαίνονται στο 3%. Ως εκ τούτου, εύλογα εξάγεται το συμπέρασμα ότι η παροχή υπηρεσίας κινητής τηλεφωνίας δεν επιδρά θετικά στις άλλες υπηρεσίες ενός παροχέα, αλλά ούτε και η απουσία της δημιουργεί ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε παροχέα που δεν την προσφέρει.

Γράφημα 6 Κατανομή Συνδρομητών Κινητής 2018

Λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία που παρουσιάζονται πιο πάνω είναι εμφανές πως στην λιανική αγορά κινητής επικρατούν συνθήκες έντονου ανταγωνισμού. Ως εκ τούτου, ο ΕΡΗΕΤ καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το δεύτερο κριτήριο δεν πληρείται με βάση τα εθνικά δεδομένα.

3.3.3 Ανεπάρκεια της εφαρμογής μόνο της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού για την αντιμετώπιση των αδυναμιών της αγοράς.

Η επάρκεια της εφαρμογής μόνο της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού είναι το τρίτο κριτήριο, που πρέπει να αξιολογηθεί, δηλαδή κατά πόσο η ex post ρύθμιση είναι επαρκής για να αντιμετωπίσει τις πιθανές αποτυχίες της σχετικής αγοράς.

Σε σχετική αλληλογραφία που είχε ο ΕΡΗΕΤ με την Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού (ΕΠΑ) η ΕΠΑ σε επιστολή της αναφέρει ότι θεωρεί ότι οι Περί Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμοι του 2008 και 2014 της παρέχουν όλες τις αναγκαίες εξουσίες που θα της επιτρέψουν να παρέμβει ώστε να αρθεί μια ενδεχόμενη στρέβλωση στην αγορά σε περιπτώσεις παραβίασης των περί της Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμου του 2008 και 2014 οι οποίες ασκούνται εντός εύλογου χρόνου.

Σύμφωνα με τα πιο πάνω συμπεραίνεται ότι η ΕΠΑ είναι σε θέση να χειριστεί οποιαδήποτε θέματα ανταγωνισμού προκύπτουν σε περίπτωση άρσης των ρυθμιστικών υποχρεώσεων. Για θέματα που πιθανόν να προκύψουν βραχυπρόθεσμα ο ΕΡΗΕΤ διαθέτει όλα τα κατάλληλα εργαλεία μέσω του περί Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομικών Υπηρεσιών Νόμου του 2004, Ν.112(Ι)/2004, της περί Καθορισμού Όρων ή/και Ειδικών Υποχρεώσεων δυνάμει Γενικής Εξουσιοδότησης Απόφασης του 2015, ΚΔΠ 10/2015, και του περί Προστασίας των Καταναλωτών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών Διατάγματος, ΚΔΠ 256/2018, του περί Καθορισμού Μεθοδολογίας Υπολογισμού του Κόστους και Μεθοδολογίας Λογιστικού Διαχωρισμού (Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες) Διατάγματος του 2017, Κ.Δ.Π 395/2017, καθώς και μέσω του θεσμού της φορητότητας με τα οποία μπορεί να παρέμβει για να διορθώσει πιθανές βραχυπρόθεσμες στρεβλώσεις της αγοράς. Με βάση τα πιο πάνω ο ΕΡΗΕΤ πιστεύει ότι η εφαρμογή της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού είναι επαρκής για την αντιμετώπιση των αδυναμιών της εν λόγω αγοράς.

3.4 Συμπέρασμα αναφορικά με τα τρία κριτήρια

Σε ό,τι αφορά στις υπηρεσίες πρόσβασης και προέλευσης (εκκίνησης) κλήσεων στα δημόσια δίκτυα κινητής τηλεφωνίας, ο ΕΡΗΕΤ πιστεύει ότι η σχετική αγορά δεν επιδέχεται εκ των προτέρων (ex-ante) ρύθμιση, αφού δεν ικανοποιεί σωρευτικά τα τρία κριτήρια που παρουσιάζονται πιο πάνω.

ΜΕΡΟΣ 4 Απόσυρση ρυθμιστικών υποχρεώσεων

4.1 Εισαγωγή

Με δεδομένο τον ορισμό της σχετικής αγοράς, της γεωγραφικής τους διάστασης και την εξέταση των τριών κριτηρίων για την αγορά πρόσβασης και προέλευσης (εκκίνηση) κλήσεων στα δημοσιά δίκτυα κινητής τηλεφωνίας ο ΕΡΗΕΤ προτείνει την απόσυρση των ρυθμιστικών υποχρεώσεων που υφίστανται.

4.2 Σημερινό Ρυθμιστικό Πλαίσιο

Στον προηγούμενο κύκλο αναλύσεων αγοράς ο ΕΡΗΕΤ καθόρισε την CYTA ως Οργανισμό με Σημαντική Ισχύ στην αγορά πρόσβασης και προέλευσης (εκκίνηση) κλήσεων στα δημοσιά δίκτυα κινητής τηλεφωνίας που περιλάμβανε:

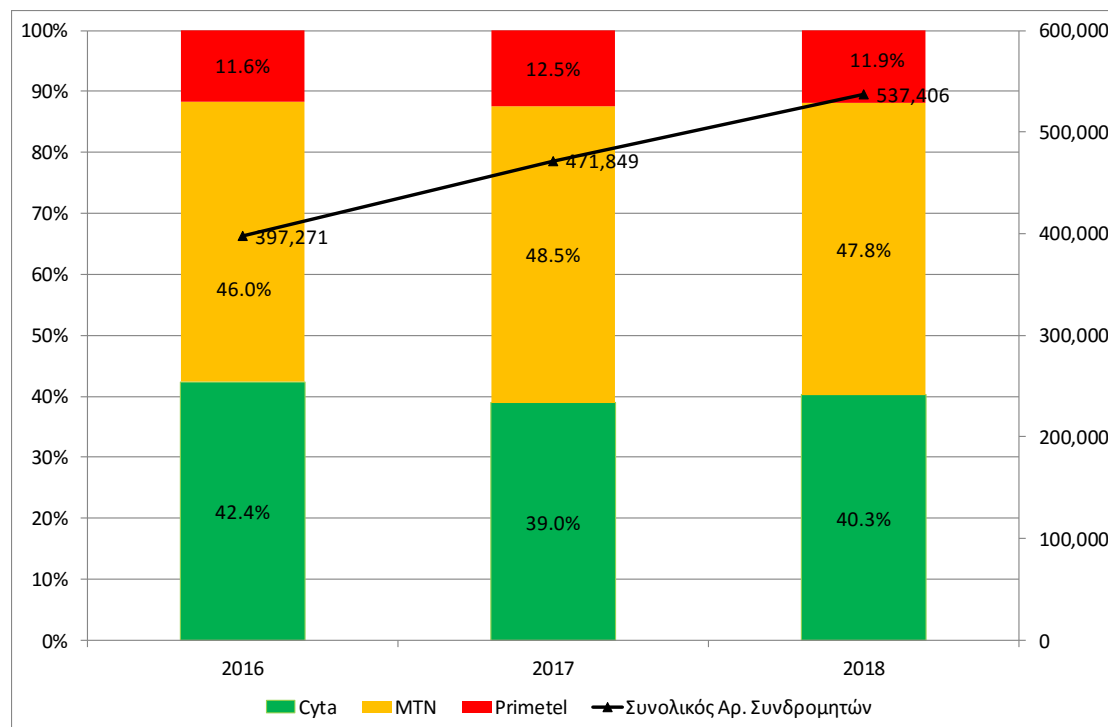
- (α) Υποχρέωση παραχώρησης πρόσβασης και χρήσης ειδικών ευκολιών δικτύου σε ενδιαφερόμενους παροχείς σύμφωνα με το άρθρο 59 του Νόμου,
- (β) υποχρέωση διαφάνειας μέσω της παροχής πληροφοριών και της δημοσίευσης Υποδείγματος Προσφοράς, Υπηρεσίας Πρόσβασης σύμφωνα με το άρθρο 56 του Νόμου,
- (γ) υποχρέωση αμεροληψίας (μη διάκρισης) σύμφωνα με το άρθρο 57 του Νόμου,
- (δ) υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού, σύμφωνα με το άρθρο 58 του Νόμου, και
- (ε) υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης, σύμφωνα με το άρθρο 60 του Νόμου.

4.3 Αξιολόγηση Επιπτώσεων Απόσυρσης Ρυθμιστικών Υποχρεώσεων

Είναι προφανής η τάση συνεχούς μείωσης του μεριδίου του εγκατεστημένου παροχέα η οποία παραπέμπει στην παρουσία έντονου ανταγωνισμού μεταξύ των παροχέων. Η δε απώλεια μεριδίου 3,81% σύμφωνα με το γράφημα 2 πιο πάνω δεικνύει πως το ποσοστό της CYTA θα είναι κάτω από το 50% εντός του χρονικού ορίζοντα της υπό εξέτασης αγοράς.

Σημειώνεται δε πως στις συνδρομές δεδομένων ως προσθήκη σε συνήθεις συνδρομές φωνής (πακέτα RED και unlimited) είναι η MTN που έχει την πρωτοκαθεδρία τα τελευταία χρόνια, ως φαίνεται στο γράφημα 7 πιο κάτω, κάτι που ενισχύει την πεποίθηση του ΕΡΗΕΤ για περαιτέρω πτώση του μεριδίου της CYTA εντός του χρονικού ορίζοντα της εξέτασης αγοράς αφού είναι το κομμάτι της αγοράς που αυξάνεται σταθερά με την μετατόπιση των συνδρομητών σε τέτοια πακέτα (αύξηση κατά 35% του αριθμού συνδρομητών τα τελευταία 3 χρόνια).

Γράφημα 7 Συνδρομές δεδομένων ως πρόσθετες σε συνήθεις συνδρομές φωνής

Περαιτέρω πρέπει να σημειωθεί ότι η αριθμητική και μόνο αξιολόγηση (>50%) δεν προϋποθέτει καθορισμό παροχέα με ΣΙΑ αλλά πρέπει να ληφθούν υπόψη η δευτερογενής νομοθεσία και τάσεις της αγοράς που κατά τη διαδικασία του τεστ των τριών κριτηρίων που εξετάστηκαν κατά την παρούσα εξέταση και αποδείχτηκε πως δεν πληρούνται σωρευτικά.

Είναι γεγονός ότι η άρση των ρυθμιστικών υποχρεώσεων θα οδηγήσει στην «μη ύπαρξη» Υπόχρεου Οργανισμού, αυτό όμως δεν οδηγεί σε οποιαδήποτε δυσλειτουργία της αγοράς ή αδυναμία εφαρμογής του περί Εθνικής Περιαγωγής Διάταγματος (Κ.Δ.Π 335/2013) αφού σύμφωνα με το άρθρο 10 «Παροχείς δημοσίων κινητών τηλεπικοινωνιακών δικτύων, οι οποίοι δεν εμπίπτουν στην κατηγορία Υπόχρεων Οργανισμών, έχουν το δικαίωμα και, εφόσον τους ζητείται από άλλο παροχέα κινητών δημοσίων τηλεπικοινωνιακών δικτύων την υποχρέωση, να διαπραγματεύονται συμφωνία εθνικής περιαγωγής μετά από σχετικό εύλογο αίτημα». Ως εκ τούτου, οι υποχρεώσεις της CYTA θα εμπίπτουν στην ίδια κατηγορία με των υπόλοιπων παροχέων δημοσίων κινητών τηλεπικοινωνιακών δικτύων (MTN και Primetel). Επιπρόσθετα το ίδιο διάταγμα παρέχει όλες τις πρόνοιες που αφορούν επίλυση διαφορών μεταξύ παροχέων.

Ο ΕΡΗΕΤ θεωρεί με την άρση των ρυθμιστικών υποχρεώσεων δεν προβλέπεται να παρουσιαστεί θέμα σε σχέση με το ύψος των χονδρικών τιμών καθότι αυτό μπορεί να

εξετασθεί μέσω τη διαδικασίας επίλυσης διαφοράς που διεξάγει ο ΕΡΗΕΤ αλλά και μέσω των διαδικασιών της ΕΠΑ. Σε κάθε περίπτωση, ο παροχέας Cablenet που σήμερα είναι δικαιούχος πρόσβασης στο δίκτυο της ΑΤΗΚ από 20 Ιουνίου 2019 καθίσταται ΜΝΟ βάσει του αποτελέσματος του πλειστηριασμού φάσματος που διενήργησε το Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, και ως εκ τούτου, δεν μπορεί να συνεχίσει να απολαμβάνει πρόσβαση ως δικαιούχος στο πλαίσιο της περί των αποτελεσμάτων Εξέτασης Αγοράς και της Επιβολής Ρυθμιστικών Μέτρων στον Οργανισμό με Σημαντική Ισχύ (ΑΤΗΚ) στην Αγορά πρόσβασης και προέλευσης (εκκίνηση) κλήσεων στο δημόσιο δίκτυο κινητής τηλεφωνίας, Απόφασης του 2015, ΑΔΠ 594/2015.

Σύμφωνα με το Άρθρο 16(3) της Οδηγίας Πλαίσιο, οι Ρυθμιστικές αρχές που αποσύρουν ρυθμιστικές υποχρεώσεις που επιβλήθηκαν σαν αποτέλεσμα ανάλυσης αγοράς οφείλουν να δώσουν ικανοποιητικό χρόνο ειδοποίησης σε όλα τα επηρεαζόμενα μέρη.

Ο ΕΡΗΕΤ είναι της άποψης ότι η χρονική περίοδος εφαρμογής της απόσυρσης των ρυθμιστικών υποχρεώσεων θα πρέπει να είναι έξι (6) μήνες μετά την έκδοση της σχετικής απόφασης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

ΕΑ_15_2003_Ερώτη
σηΠαροχείς.docx

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

ερα.pdf

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5

EC_Decision_CYTA_
Market15_ADP594-2